

The Holy See

KATEHEZA PAPE IVANA PAVLA II.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 6. listopada 2004.

Brak otvoren plodnosti jamči budućnost civilizacije

Kateheza br. 33: Psalam 45,11-18, Kraljica i Zaručnica (večernja u ponedjeljak II. tjedna) "Slušaj, kćeri, pogledaj, prisluhni: / zaboravi svoj narod i dom oca svog! / Zaželi li kralj ljepotu tvoju, / smjerno se pokloni njemu, / jer je on gospodar tvoj. / Narod tirske dolazi s darovima, / naklonost tvoju traže prvaci naroda." / Sva lijepa korača kći kraljeva / u haljinama zlatom vezenim. / U haljini od veza šarena kralju je dovode, / pratnja su joj djevice, druge njezine. / S veseljem ih vode i s klicanjem, / u kraljeve dvore ulaze. / Umjesto otaca imat ćeš sinove, / postaviti ćeš ih knezovima na svoj zemlji. / Iz koljena u koljeno naviještati će ime tvoje, / hvaliti će te narodi u vijekove vjekova.

1. Lijepi portret žene koji nam je ovdje ponuđen predstavlja drugu sliku diptiha od kojega se sastoji Psalam 45, ta vedra i radosna svadbena pjesma, koju nam donosi bogoslužje večernje. Tako, nakon što smo motrili kralja koji slavi svadbu (usp. rr. 2-10), naše se oči okreću prema liku kraljice zaručnice (usp. rr. 11-18). Taj nam vidik dozvoljava da ovaj psalam posvetimo onim parovima koji svim silama i nutarnjom svježinom žive svoj brak, znak "velikoga otajstva", kako to kaže sveti Pavao, otajstva ljubavi Oca prema čovječanstvu i Krista prema svojoj Crkvi (usp. Ef 5,32). No Psalam otvara još jedno obzorje. U prvomu je planu, zapravo, židovski kralj i upravo je pod tim vidom kasnija židovska predaja iščitavala u njemu lik davidovskoga Mesije, dok je kršćanstvo pretvorilo ovaj himan u pjesmu u čast Kristu.

2. Sada se, međutim, naša pozornost okreće liku kraljice koju dvorski pjesnik, autor Psalma (usp. Ps 45,2), oslikava velikom nježnošću i s osobitim čuvstvima. Upućivanje na fenički grad Tir (usp. r. 13) navodi nas na pretpostavku da se radi o nekoj stranoj kraljevni. U tom slučaju sasvim osobiti značaj dobiva poziv da zaboravi svoj narod i dom svoga oca (usp. r. 11), od kojega je kraljevna

morala otići. Bračni je poziv obrat u životu te mijenja bit življenja, kao što proizlazi iz knjige Postanka: "Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu i bit će njih dvoje jedno tijelo" (Post 2,24). Kraljevska zaručnica nastavlja, sa svojom svadbenom pratnjom koja nosi darove, prema kralju koji je zadivljen njezinom ljepotom (usp. Ps 45,12-13).

3. Značajna je upornost kojom Psalmist uzvisuje ovu ženu: ona je "sva lijepa" (r. 14), a taj je sjaj izražen i svadbenim ruhom zlatom izvezenim i obogaćenim dragocjenim vezovima (usp. rr. 14-15). Biblija voli naznačiti ljepotu kao odraz sjaja samoga Boga; i odijelo se može uzdići do toga da postane znakom nutarnjega sjajnoga svjetla, znakom bjeline duše. Misao istovremeno leti, s jedne strane, prema čudesnim stranicama Pjesme nad pjesmama (usp. Pj 4 i 7), a s druge strane, prema istoj slici preuzetoj u knjizi Otkrivenja koja ocrtava "svadbu Jaganjčevu", to jest Kristovu, u zajedništvu s otkupljenicima, označavajući tako simboličko značenje svadbenoga ruha: "Dođe svadba Jaganjčeva, opremila se Zaručnica njegova! Dano joj je odjenuti se u lan tanan, blistav i čist!" (Otk 19,7-8).

4. Uz ljepotu, Psalam uzvisuje i radost koja se vidi u svečanoj pratnji "djevica, druga njezinih", pratilja koje idu uz zaručnicu "s veseljem i s klicanjem" (usp. Ps 45,15-16). Istinsko veselje, puno dublje od obične radosti, izraz je ljubavi, koja ima udjela na dobru osobe iz dubine srca ljubljene. Prema zaključnim dobrim željama, ocrtava se jedna nova stvarnost duboko utemeljena u braku: plodnost. Govori se tako o "sinovina" i "koljenima" naraštajima (usp. rr. 17-18). Budućnost, ne samo dinastije, nego i čovječanstva, ostvaruje se upravo stoga što par daruje svijetu nova stvorenja. To je važna tema u naše dane, na Zapadu često nesposobnom da svoje postojanje povjeri budućnosti putem rađanja i brige za nova stvorenja, koja će nastaviti civilizaciju naroda i ostvariti povijest spasenja. 5. Mnogi su crkveni oci, kao što je poznato, iščitavali ovu sliku kraljice primjenjujući je na Mariju, počevši već od svadbenoga poziva: "Slušaj, kćeri, pogledaj, prisluhni..." (r. 11). To je slučaj, primjerice, i u "Homiliji o Majci Božjoj" Krizipa Jeruzalemskoga, Kapadočanina koji je u Palestini bio među monasima začetnicima samostana svetoga Eutimija te je, postavši svećenikom, bio čuvar svetoga Križa u bazilici Uskrsnuća, odnosno Svetoga groba, u Jeruzalemu. "Tebi je upućen moj govor - kaže on obraćajući se Mariji -, tebi koja se moraš zaručiti s velikim vladarom; tebi se obraća moj govor, tebi koja ćeš začeti Božju Riječ, na način samo Njemu poznat... "Slušaj, kćeri, pogledaj, prisluhni"; stvarno se obistinjuje uzvišeni navještaj otkupljenja svijeta. Prisluhni i to što čuješ olakšat će tvoje srce... "Zaboravi svoj narod i dom oca svoga": ne osvrći se na zemaljsku rodbinu, jer ćeš biti preoblikovana u nebesku kraljicu. I čuj - kaže - koliko te ljubi onaj koji je Stvoritelj i Gospodar svega. "Kralj - kaže - želi ljepotu tvoju": sam će te Otac uzeti kao svoju zaručnicu; Duh će pripremiti sve što je potrebno za ove zaruke... Ne misli da ćeš roditi ljudsko dijete, "jer on je tvoj Gospodin i ti ćeš mu se pokloniti". Tvoj je Stvoritelj postao tvojim djetetom; začeti ćeš ga i s ostalima mu se pokloniti kao svome Gospodinu" (Testi mariani del primo millenio, I, Rim 1988., str. 605-606).

